

Vyshnyovsky, V. & Sumko, V. (2021) Samotnist pid chas pandemii ta yii podolannia [Loneliness during the pandemic and overcoming it]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 25, no. 2, pp. 610-617. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21vvvtip.pdf>

САМОТНІСТЬ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ ТА ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Василь ВИШНЬОВСЬКИЙ

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, Україна, 46001

e-mail: v_vasia@i.ua

Віталій СУМКО

e-mail: vitalik0910@gmail.com

Article history:

Received: October, 2021

1st Revision: October, 2021

Accepted: November, 2021

UDC:

159.96, 004,58

DOI:

<https://doi.org/10.33108/sepd.2022.02.610>

Анотація: У статті описується самотність, як стан перебування без будь-якої компанії або в ізоляції від спільноти чи суспільства. Вплив самотності на фізичний та психологічний стан людини, те, що вона може викликати ряд недуг, таких як: втрата чутливості, серцево-судинні захворювань та ожиріння. Вказано, що самотність часто зустрічається в похилому віці та призводить до збільшення рівня самогубств. Описано проблеми самотності, які виникли під час ізоляції через пандемію COVID-19, те, що люди повинні примиритися з реальністю ізоляції, яка сприяє зростанню самотності. Вказано, як самотність впливає на працівників, а також, що вона призводить до гніву, розчарування у владі і може змусити багатьох протистояти обмеженням карантину, що може спричинити небажані наслідки для здоров'я населення. Висвітлено емоційну невідповідність людей до самоізоляції, а також висвітлено те, як саме пандемія вплинула на самотність різних верств населення, та те, як вона в них проявляється. Виділено та проаналізовано деякі кроки до подолання самотності. Першим кроком стало перетворення самотності на усамітнення, яке має на меті допомогти людині розібратись в собі та прийти до продуктивної ізоляції і виконання давно забутих захоплень, занедбаних пристрастей та нездійснених планів на життя. Вказано, що більшість великих творів мистецтва, філософії, літератури вийшли з усамітнення, це пов'язано з тим, що творці могли насолоджуватись власним існуванням і здатністю плекати зв'язки з іншими. Другим кроком є використання сучасних технологій, сервісів для підтримання та покращення відносин з родиною та близькими людьми, знаходження нових знайомств і задоволення потреб у їжі, освіті тощо. Описано вплив віртуальної реальності на самотність та можливість визначати самотніх людей з допомогою штучного інтелекту на основі їхньої мови. Висвітлено проблеми, з якими не допомагають справитись сучасні технології. Зроблено висновок про те, що зробивши вище наведені кроки, можна справитись із самотністю під час пандемії.

Ключові слова: самотність, COVID-19, пандемія, усамітнення, подолання самотності, сучасні технології.

Вишньовський В. Самотність під час пандемії та її подолання [Електронний ресурс] / Василь Вишньовський, Віталій Сумко // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2021. — Вип. 2 (25). — С. 610-617. — Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21vvvtip.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми.

Самотність – одна із складних психологічних проблем сучасної людини. Психіка, свідомість сучасної людини формується і розвивається в умовах все більш наростаючого інформаційного потоку, в процесі взаємодії з різними групами людей. Все це спонукає особистість перебувати в стані перманентної готовності до численних соціальних взаємодій. Тому поява все більшої кількості людей, що зазнають руйнівного впливу самотності, може здатися парадоксальною. На виникнення самотності впливають не тільки зовнішні соціально-економічні фактори, а й особистісні, вивчення яких дозволяє розширити цілісне уявлення про досліджуваний феномен. Теоретичне осмислення проблеми самотності має глибинний дослідницький характер. Незважаючи на те, що вивченням феномена самотності займалися і продовжують займатися зарубіжні вчені різних поглядів і напрямків, самотність як соціально-психологічне явище маловивчена. Враховуючи ці обставини, а також відсутність узгодженості між основними підходами до вивчення проблеми самотності, можна зробити висновок, що самотність є об'єктивною психологічною проблемою сучасності та зумовлює актуальність розкриття теоретичної сутності і визначення цього поняття. Посилює цю проблему самоізоляція людей через пандемію. Тому потрібно шукати нові шляхи до вирішення проблеми самотності, одним з них може стати діджиталізація.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

У зарубіжній науковій літературі проблема самотності найбільш активно досліджується приблизно з 50-х років ХХ-го століття.

Дефініцію “самотності” та особливості даного явища визначили Петровський А. В. та Ярошевська М. Г. (2013) у психологічному словнику власної редакції; Вербицька С. Л. у власному дисертаційному дослідженні. Кізіма В. В. (2014) виділення невіршених раніше частин загальної проблеми дослідила різні підходи до визначення та розуміння явища самотності; Хамітов Н. В. описав два види самотності: зовнішню та внутрішню та причини їх виникнення; Hawkley L. C. та Сасіорро J. T. (2010) пояснили самотність через призму кількісного або якісного незадоволення соціальних потреб особистості. Lubkin I. M. та Larsen P. D. (2006) визначили самотність, як частину концепції соціальної ізоляції; Лазарець М. (2020) пояснив самотність в контексті соціального неприйняття; Crewdson J. A. (2016) описав ефект самотності на людей похилого віку. Ревнівцева О. В. (2008) дослідила та систематизувала різні підходи у визначенні та розумінні явища соціальної ізоляції; Біорді Д. Л. та Ніколсон Н. Р. (2006) визначили соціальну ізоляцію, як втрату місця в межах власної групи (2006); Сасіорро J. T., Hawkley L. C. (2010), Norman G. J., Berntson, G. G. (2011) опрацювали результати лонгітюдних досліджень щодо потенційно незрозумілих змінних (негативність, депресивна симптоматика тощо) та їх взаємозв'язки з поведінковими, нервовими, гормональними та іншими ефектами ізоляції у людей (2011). Mogens D. M., Folkers G. K., Fauci A. S. (2009) сформуvalи дефініцію терміну “пандемія” та визначили характерні особливості даного явища; Пода Т. А. (2020) дослідила вплив пандемії COVID-19 на систему міжнародних відносин; Грущинська Н. (2020) – трансформації, що відбуваються у світових процесах під впливом COVID-19; Леушина О. А. та Верховод І. С. (2020) визначили вплив пандемії на парадигми розвитку сучасного суспільства; Girdhar R., Srivastava V., Sethi S. (2020) дослідили вплив пандемії COVID-19 на психологічне здоров'я людей похилого віку; Бихкало Л., Літвінова О. В. (2020) – вплив пандемії COVID-19 на емоційні стани людей похилого віку; Pelicioni P. H.,

Lord S. R. (2020) – вплив пандемії COVID-19 на різноманітні сфери життя літніх людей; Petretto D. R., Pili R. (2020) дослідили взаємозв'язок між явищем ейджизму та пандемією COVID-19. Результати останніх досліджень продемонстрували негативний вплив явищ самотності та соціальної ізоляції на фізичне та психологічне здоров'я людей. До того ж, когнітивна сфера представників цільової групи зазнає негативних змін під впливом відзначених явищ. Важливо, що до пандемії COVID-19 явище самотності у людей було обумовлене відмовою від певних соціальних ролей, фактором виходу на пенсію, деградацією комунікативних та адаптивних навичок особистості. Зауважимо, що саме карантинні обмеження, введені під час пандемії COVID-19, були підґрунтям для виникнення проблеми.

3. Невирішені раніше частини загальної проблеми.

Основною невіршеною частиною є те, як впливає діджиталізація на самотність людей. Хоча різні технології давно стали звичними для нашого буденного життя, досі є мало досліджень, які б робили висновки про їх вплив. Більшість існуючих статей пишуть про те, що діджиталізація тільки сприяє розвитку самотності, але багато з них не опираються на якісь реальні дослідження, а є тільки припущеннями. З іншого боку різні нові технології допомогли людям під час ізоляції справитись з відчуттям самотності. І загалом попри те, що молоді люди проводять багато часу в інтернеті, тільки мала частина з них відчувають себе самотніми. Саме тому вплив діджиталізації на самотність, зокрема на самотність під час ізоляції, потрібно глибше дослідити.

4. Постановка завдання.

На основі аналізу наукової літератури щодо проблеми дослідження виокремити фактори (індикатори) та дослідити їх вплив на проблему самотності та соціальної людей похилого віку під час пандемії COVID-19. Знайти та висвітлити шляхи до подолання самотності, зокрема з допомогою нових технологій, які виникли під час діджиталізації.

5. Виклад основного матеріалу.

Самотність часто описують як стан перебування без будь-якої компанії або в ізоляції від спільноти чи суспільства. Вважається темним і жалюгідним відчуттям, фактором ризику багатьох психічних розладів, таких як депресія, тривога, розлад адаптації, хронічний стрес, безсоння або навіть деменція в пізньому віці [3]. Самотність часто зустрічається в літньому віці, що призводить до збільшення рівня депресії та самогубств. Було добре задокументовано, що тривалі періоди ізоляції під вартою або карантину через хворобу мають згубний вплив на психічне самопочуття. Припускається, що самотність порушить цю істотну конструкцію та порушить соціальну інтеграцію, що призведе до зростання ізоляції. Це порочне коло, яке робить самотню людину більш відокремленою у власному «звуженому» просторі. Самотність також є одним з головних показників соціального благополуччя. Більшість людей журиться від ідеї такої соціальної ізоляції. Вони зроблять все, щоб тримати себе зайнятими або відволікатися. Крім того, виявилось, що самотність є незалежним фактором ризику втрати чутливості, сполучної тканини та аутоімунних розладів, серцево-судинних захворювань та ожиріння. Якщо ця самоізоляція та карантин триватиме, ймовірно, що хронічна самотність зменшить фізичну активність, що призведе до підвищення ризику слабкості та переломів.

Пандемія COVID-19, зупинила шалену швидкість зростання соціалізації і буквально розчавила крила необмеженої соціальної взаємодії. Відповідно до цих соціальних обмежень, люди були змушені примиритися з реальністю ізоляції, яка сприяє зростанню самотності. Подібні тенденції зростання ізоляції та самотності були помічені серед працівників служби швидкої допомоги та населення на карантині у місті Ухань, Китай. Це збільшило поширеність серед населення депресії, тривоги, посттравматичних стресових розладів і безсоння. Також це сприяє втомі та знижує ефективність роботи медичних працівників [4]. Поняття нудьги та самотності призводить до гніву, розчарування у владі і може змусити багатьох протистояти обмеженням карантину, що може спричинити жахливі наслідки для здоров'я населення. Емоційна невідповідність до таких біологічних катастроф має згубні наслідки, оскільки ця ситуація є безпрецедентною у всіх заходах. Це також змушує нас зробити крок назад і поставити запитання: чи є соціальне дистанціювання лише для певного соціального класу; оскільки мільйони робітників-мігрантів, бездомних осіб і щоденних найманих працівників залишаються застряглими на своїх робочих місцях, залізничних і автовокзалах та заводах із переповненістю й поганою гігієною. Коли елементарних життєвих зручностей не вистачає, є надуманим міфом думати про дистанцію або санітарну обробку рук відповідно до встановлених стандартів. Таким чином, ізоляція чи самотність для них різні. Це віддалення від їхніх витоків, їхніх сімей і позбавлення основних прав людини та власної гідності. Відокремлення від самовизначення також може стати основою для самотності, але воно по-різному відображається в різних соціально-економічних верствах.

Шляхи до подолання самотності.

Перший крок у подоланні самотності – це перетворити на усамітнення. Первинна відповідь на самотність завжди була в наших коренях: здатність бути в мирі з самим собою. Однак це звичка, давно втрачена людством у тенденціях глобалізації. Багато великих творів мистецтва, філософії, літератури почали творити у самотності. Це може бути вдалий час для занять давно забутими захопленнями та нездійсненими мріями. Покращення зв'язків з родиною та близькими – це ще одна можливість. Віддалення від соціальних медіа буде корисним, оскільки під час пандемії це може сприяти "інфодемії", що спричинить перевантаження інформацією. COVID-19 – це "цифрова епідемія", де відповідна статистика поширюється швидше, ніж сам вірус. Тільки актуальна та оновлена інформація про зовнішню ситуацію допомагає зняти тривогу під час ізоляції [2]. Фахівці вважають, що усамітнення є важливою потребою нашої психіки. Проте одній людині достатньо години на самоті, а інша потребує днів і тижнів. А неможливість час від часу побути на самоті веде до психологічної втоми, напруження, роздратування, зривів, конфліктів між людьми. Недаремно дисиденти, які провели тривалий час у таборах, називають неможливість усамітнення одним з найважчих психологічних випробувань. Психологи відзначають, що чим вищим є інтелектуальний рівень людини, тим легше вона переносить самотність і тим більше потребує усамітнення. Адже такі люди живуть насиченим внутрішнім життям.

Другим кроком до подолання самотності є використання сучасних технологій. Як згадувалось раніше, ситуація з пандемією є гарною можливістю для покращення зв'язків з родиною та близькими і в умовах ізоляції з цим можуть допомогти різні інтернет технології. Подібні заходи в Китаї під час першого етапу спалаху засвідчили, що вони покращують якість життя ізолюваних [1]. Крім того, дослідження показали, що такі прості речі, як щотижневі веб сеанси, можуть допомогти зменшити тривогу під час пандемії. Ці сесії мають бути короткими та зосередженими [7]. Також допомагає те, що різні компанії перевели своїх працівників на дистанційну форму роботи, створюють

власні додатки, щоб представляти свої послуги на відстані, ресторани та магазини створюють власні сайти для доставки їжі, через додатки можна викликати працівників та повідомляти про несправності в роботі, а також здобувати освіту та навички в різних сферах діяльності.

Віртуальна реальність – це одна з багатьох технологій, яку можна використовувати для того, щоб редукувати самотність та соціальну ізоляцію людей. Компанії віртуальної реальності, орієнтуючись виключно на залучення людей до спільноти, прагнуть позбавити їх негативних емоцій у повсякденному житті та налагодити контакт із членами сім'ї. Гарнітура та платформа MyndVR транслюють понад 200 віртуальних подорожей, розваг, музики та мистецтва для людей похилого віку, які живуть у будинках для людей похилого віку. За словами Бріклера, ці переживання можуть виступати як терапія ремінісценції, допомагаючи їм згадати частини свого минулого, або як терапію залучення, пов'язуючи їх з іншими. Наявність нового досвіду спільної роботи з сім'єю може надати візитам нову енергію і зробити їх більш цікавими як для літніх, так і для молодих. AARP Innovation Labs у партнерстві з Rendeveer створили Alcove, стартап, який дає змогу людям здобути досвід віртуальної реальності. Люди можуть запросити до чотирьох людей одночасно, щоб разом вирушити в захоплюючу віртуальну подорож у горах, оточених лісом, дослідити чотири різні кімнати та навіть прикрасити будинок своїми фотографіями. Додаток пропонує спільну екскурсію Парижем, медитативні практики, гру в шашки, шахи та багато іншого. Також є можливість віртуальної присутності родичів у реальних пригодах [5].

Також існує штучний інтелект, який може визначати самотність людей на основі її мови. Даний підхід дозволить більш точно визначати найбільш вразливих людей, виключивши суб'єктивність самооцінки. Відчуття самотності і соціальної ізоляції асоційоване з розвитком багатьох важких захворювань, тому лікарям потрібні інформативні інструменти для відстеження стану пацієнтів та прогнозування ризиків. Команда навчила штучний інтелект оцінювати мовлення людей під час розмови. Штучний інтелект аналізує тонкі мовні особливості, що демонструють емоції для діагностики стану. За оцінками авторів, використання штучного інтелекту може визначати почуття самотності з точністю 94%. Програма аналізувала дані 80 осіб, які проходили довгі інтерв'ю зі співрозмовниками-дослідниками. Спостерігаючи за мовними паттернами, вчені визначили три найбільш виражених. Так, самотні люди зазвичай давали довші відповіді на прямі запитання про самотність, а також частіше висловлювали печаль. Жінки частіше за чоловіків визнавали, що відчувають самотність, а в мовленні чоловіків простежувалося більше емоцій радості або страху. «Дослідження демонструє можливість використання аналізу мовлення для розуміння таких складних емоцій, як самотність», – відзначають вчені. У майбутньому такий інструмент дасть змогу лікарям вчасно визначати найбільш вразливих пацієнтів, яким може бути запропонована необхідна медична та соціальна допомога [6].

Варто відзначити, що використання сучасних технологій має свої негативні сторони. Деякі додатки слідкують за своїми користувачами і зберігають їхні дані, а це може порушити конфіденційність, тому що деякі компанії можуть недобросовісно використовувати дану інформацію, а деякі просто недостатньо захищають її. Також проблемою може стати те, що людина звикне використовувати технології для зв'язку з зовнішнім світом і просто закриється в собі, але таке можливо тільки тоді, коли в людині є важливіші проблеми, з якими вона не може справитись. Основний мінус сучасних технологій – відсутність фізичного контакту. Вони не дозволяють обійнятися, потриматися за руки або іншим чином доторкнутися до близьких – такі прояви симпатії, як свідчать дані дослідження, позитивно впливають

на здоров'я, сприяють зниженню артеріального тиску і навіть покращують самопочуття.

6. Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.

Отже, самотність під час ізоляції стала проблемою великої кількості людей з різних верств населення. А вона, в свою чергу, призводить до гніву, розчарування і може змусити багатьох протистояти обмеженням карантину, що може спричинити небажані наслідки для здоров'я населення. Тому заради подолання самотності було виділено два шляхи: усамітнення та використання сучасних технологій. Перше може допомогти людині краще пізнати себе, вивчити щось нове, можливо, досягнути результатів у творчості. Другий крок може допомогти підтриманню та покращенню відносин з родиною та близькими людьми, знаходження нових знайомств і задоволення потреб у їжі, освіті тощо.

Подальші дослідження можуть в даному напрямку мають в перспективі покращити використання сучасних технологій для подолання самотності, краще вивчити, що саме провокує розвитку самотності, а що навпаки помагає з нею справитись. Також перспективою є пошук шляхів, щоб подолати основний мінус сучасних технологій – відсутність фізичного контакту з близькими людьми.

Author details (in English)

LONELINESS DURING THE PANDEMIC AND OVERCOMING IT

Vasyl VYSHNYOVSKY

e-mail: v_vasia@i.ua

Vitaliy SUMKO

Ternopil Ivan Puluj National Technical University
56 Ruska str., 46001, Ternopil, Ukraine

e-mail: vitalik0910@gmail.com

Abstract. *Loneliness as a state of being without any company or in isolation from the community or society is described in the article. The effect of loneliness on a person's physical and psychological state is that it can cause a number of ailments, such as: loss of sensitivity, cardiovascular disease and obesity. It is pointed out that loneliness often occurs in old age and leads to an increase in suicide rates. The problems of loneliness that arose during isolation due to the COVID-19 pandemic are described, the fact that people have to come to terms with this horrible reality of isolation, which contributes to the growth of loneliness. It is indicated how loneliness affects health of workers, and that it leads to anger, frustration with the authorities and can force many to resist quarantine restrictions, which can have dire health consequences for people. It is stated how the pandemic affected the loneliness of different segments of the population, and how it manifests itself in them. Some steps to overcome loneliness are highlighted and analyzed. The first step was the transformation of loneliness into solitude, which aims to help a person understand himself and come to productive isolation and fulfillment of long-forgotten hobbies, abandoned passions and unfulfilled plans for life. It is stated that most of the great works of art, philosophy, literature came out of solitude, this is due to the fact that the creators could enjoy their own existence and the ability to cultivate ties with others. The second step is to use modern technology, services to maintain and improve relationships with family and loved ones, find new acquaintances, and meet the needs of food, education and more. The impact of virtual reality on loneliness, and the ability to identify lonely people with artificial intelligence based on their language are described. The problems that modern technologies do not help to cope with are highlighted. As a result, it was concluded that by taking the above steps, it is possible to cope with loneliness during a pandemic.*

Keywords: *loneliness, COVID-19, pandemic, solitude, overcoming loneliness, modern technologies.*

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21vvtip.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Vyshnyovsky, V. & Sumko, V. (2021) Samotnist pid chas pandemii ta yii podolannia [Loneliness during the pandemic and overcoming it]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 25, no. 2, pp. 610-617. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21vvvtip.pdf>

Використана література:

1. Дуан Л., Чжу Г. Психологічні заходи для людей, які постраждали від епідемії COVID-19: Психіатрія Ланцета, 2020. С. 300–302 DOI: [10.1016/S2215-0366\(20\)30073-0](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(20)30073-0).
2. Гіварінен Дж., Вос М. Повідомлення про катастрофи та пандемії. Архів загальної психіатрії, 2016.
3. Самотність і ризик хвороби Альцгеймера / Вілсон Р. С., Крюгер К. Р., Арнольд С. Е., Шнайдер Дж. А., Келлі Дж. Ф., Барнс Л. Л., Беннетт Д. А: Архів загальної психіатрії, 2007. С. 234–240 DOI: [10.1001/archpsyc.64.2.234](https://doi.org/10.1001/archpsyc.64.2.234)
4. Спалах коронавірусу COVID-19 та його вплив на глобальне психічне здоров'я / Торалес Дж. та ін. *Міжнародний журнал соціальної психіатрії*, 2020.
5. Технології можуть запобігти самотності серед людей. Термінал42: веб-сайт. URL: <https://terminal42.com.ua/2020/06/22/tehnologii-mogut-predotvratit-odinochestvo-sredi-pozhilyh-lyudej/> (дата звернення 14.10.2021)
6. Штучний інтелект навчили визначати самотність людей за їх мовою. Mind: веб-сайт. URL: <https://mind.ua/news/20216280-shtuchnij-intelekt-navchili-viznachati-samotnist-lyudej-za-yih-movoyu>. (дата звернення 14.10.2021)
7. Ян Ю., Лі В., Чжан К. Допомога у психічному здоров'ї для літніх людей у Китаї під час спалаху COVID-19. *Психіатрія Ланцета*, 2020 DOI: [10.1016/S2215-0366\(20\)30079-1](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(20)30079-1)

References

1. Duan, L., Chzhu, H. (2020) *Psychologichni zakhody dlya lyudey, yaki postrazhdaly vid epidemiyi COVID-19* [Psychological interventions for people affected by the COVID-19 epidemic]: *Psykhatriya Lantseta*. pp. 300–302 DOI: [10.1016/S2215-0366\(20\)30073-0](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(20)30073-0).
2. Hivarinen, Dzh., Vos, M. (2016) *Povidomlennya pro katastrofy ta pandemiyi* [Communication concerning disasters and pandemics]. *Arkhiv zahal'noyi psykhatriyi*.
3. Vilson, R. S., Kryuher, K. R., Arnol'd, S. E., Shnayder, Dzh. A., Kelli, Dzh. F., Barns, L. L., Bennett, D. A (2007) *Samotnist' i ryzyk khvoroby Al'tsheymera* [Loneliness and risk of Alzheimer disease]. *Arkhiv zahal'noyi psykhatriyi*. pp. 234–240 DOI: [10.1001/archpsyc.64.2.234](https://doi.org/10.1001/archpsyc.64.2.234)
4. Torales, Dzh., O'Kihhins, M., Kastal'delli-Mayya, Dzh. M., Ventril'o, A. (2020) *Spalakh koronavirusu COVID-19 ta yoho vplyv na hlobal'ne psykhichne zdorov'ya* [The outbreak of COVID-19 coronavirus and its impact on global mental health]. *Mizhnarodnyy zhurnal sotsial'noyi psykhatriyi*.
5. *Tekhnolohiyi mozhut' zapobihty samotnosti sered lyudey* [Technology can prevent loneliness among people]. Terminal42: URL: <https://terminal42.com.ua/2020/06/22/tehnologii-mogut-predotvratit-odinochestvo-sredi-pozhilyh-lyudej/>. (accessed 14.10.2021)

6. Shtuchnyy intelekt navchyly vyznachaty samotnist' lyudey za yikh movoyu [Artificial intelligence has been taught to determine the loneliness of people by their language]. URL: <https://mind.ua/news/20216280-shtuchnij-intelekt-navchili-viznachati-samotnist-lyudej-za-yih-movoyu>. (accessed 14.10.2021)
7. Yan, Yu., Li, V., Chzhan, K. (2020) Dopomoha u psykhhichnomu zdorov'yi dlya litnikh lyudey u Kytayi pid chas spalakhu COVID-19 [Mental health services for older adults in China during the COVID-19 outbreak]. *Psykhatriya Lantseta* DOI: [10.1016/S2215-0366\(20\)30079-1](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(20)30079-1)

© 2021 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
You are free to:
Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
Under the following terms:
Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
No additional restrictions
You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Puluj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

